

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželno. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemani ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrletno 2 K.
Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

V prepiru torej naj išče naš narod svojo srečo, svoj obstanek!

II.

„Sočin“ pisec članka z nepravim naslovom „Liberalizem“ se dela, kakor bi jedini on poznal „pogoje za življenje naroda, kakor je naš“, a pogreva stvari, katere med Slovenci že vsak otrok ve, ki je ostavil četrti razred ljudske šole: omika so ti pogoji, omika in zopet omika.

Ali kako bi pristojale temu duševnemu revšetu pikre besede, katere je napisala torkova „Soča“ na naslov našega člankarja, rekoč, da „ne vidi izpod kapla domače hiše nikamor v svet“ — dokazuje baš njegova trditve, da je prištevati Rusijo med one narode brez omike, ki ne napredujejo in da „omikanejši narodi že kockajo o življenju Rusije“. Kajti tako govoriti o Rusiji zamore le oni, „ki ne vidi izpod kapla domače hiše“ ali pa oni, ki trdi kaj takega iz zavisti in mržnje do te Rusije. Ker pa smo take reči vajeni slišati baš iz ust prusožidovskih in socialistiških hujskačev, radi tega smatramo tudi „Sočinega“ pisarja za take vrste človeško seme. Vsakdo, ki le čita v teh časih časopise, vé, kako silnimi koraki Rusija napreduje. Njene reforme na socialnem, gospodarskem, političnem in književnem polju so tolike, da bi zmešale pojme „Sočinemu“ člankarju, ako bi jih šel proučevati „izpod kapla domače hiše“ in o čegar duševnem uboštvi „Soča“ trdi, da se ga — ne razume. Ali pa morda Rusija tako orjaško napreduje v neslogi in prepiru? Ne, marveč nasprotno! Ako bi v Rusijo zašel razpor, kakoršnega v njej netijo Rusiji sovražni in ruskega bogastva lačni faktorji, potem bi pač bilo proč z ruskim napredkom, „napredovali“ pa bi v njej jedino oni „omikanejši narodi“, kateri po mnenju „Sočinega“ člankarja „že kockajo o življenju Rusije“. In kdo so ti narodi? Kdo drugi, nego Velikonemci in Velikoangleži, z vso armado velikožidovskih zahrbtnikov! Ti in jedino ti „kockajo za življenje Rusije“ — delajo pa račun brez krčmarja. Sicer pa menjamo ad notam „Sočino“ „visoko mnenje“ o Rusiji, ki je izraženo

v teh besedah njenega člankarja in to — za vse slučaje...

Zdaj se pa obrnimo k onim izvajanjem „Sočinega“ člankarja, s katerimi hoče dokazati, da v zvezi našega ljudstva z njega duhovščino zamrje vsak napredek, da sloga mej Slovenci pomeni zvezo s tisočletnim sovražnikom vsakega napredovanja, t. j. z molohom (duhovščino), ki jemlje od največje reve zadnjo kokoš in ki je prouzročil, da se mora naše ljudstvo seliti v Ameriko — in pojasnimo to stvar, da naše ljudstvo sprevidi, kake „rešitelje naroda“ goji „Soča“ v svojem krogu in kam bi naš narod pripravili ti „rešitelji“, ako bi se dal od njih še bolj rebelirati in bi se zarana ne obvaroval njihovih nauk.

Ali je bila duhovščina kedaj sovražna napredku narodov, o tem ne gre preiskovati danes, dasi nam zgodovina govori knjige o pospeševanju umetnosti in vsakerega napredka od strani duhovščine. Toda danes imamo pred sabo vse drugačnega sovražnika narodovega napredka, vsaj med Slovani in ne le to, marveč tudi velikega sovražnika našega narodnega obstanka, kateri sovražnik pa ni duhovščina, marveč — „Sočin“ člankar naj dvigne ušesa — židovstvo v zvezi z velikonomštvom. O tem sovražniku treba da se pomenimo in proti temu sovražniku treba da „rebeliramo“ naše ljudstvo.

Pričnimo!

S čim so si židovski kapitalisti pridobili svoje milijone in milijarde? S čim družem nego z izsesavanjem ljudstva! In kaj je posledica tega židovskega izsesavanja? To, da je danes v židovskem objemu zadahnil ves napredek, da je ljudstvo gospodarsko prišlo na nič ter da se trumoma seli v inozemstvo. Neposredno se to pri nas Slovencih še ne godi, a godi se posredno, t. j. židovsko izsesavanje v velikem slogu upliva pogubno tudi na naše gospodarske in socialne razmere. Ali morda upliva blagonsno na naš narod to, da plačujemo avstrijski narodi čez 340 milijonov kron vsako leto o brestih od državnega dolga židu Rotšildu in tovarišem? Ali ne gre to iz žepa ubogih davkoplačevalcev? Statistično je dokazano, da gre

v Avstriji vsako leto 50.000 posestev na boben vsled rubežni na zaostalih davkih. Ali morda upliva blagonsno na naš narod to, da je širom države skoro vsa velika trgovina in industrija v rokah židovskega internacionalnega kapitala ter da je od tega kapitala odvisen s svojimi pridelki zadnji slovenski kmet, s svojim borim zaslužkom zadnji trgovec in obrtnik? Kajti v židovskih rokah so skoro vse tovarne za vsakojake izdelke: iz teh tovarn mora jemati mali trgovec svoje slabo blago, obrtnik svoje potrebščine, kmetovalec svoje kmetijske stroje in umetna gnojila, velik del krčmarjev pa svoja slaba, navadno zdravju škodljiva vina in piva, — da, celo mali sejmarček svoj sejmarški drobiž, rožne vence in božje podobice — z jedno besedo: skoro vse se nahaja v objemu židovskega internacionalnega kapitala, v katerem objemu zadahne vsak samostojni napredek krščanskih narodov.

In kako se povprečno počutijo narodi v tem objemu, nam kaže najžalostnejše Galicija.

Do leta 1867. je bilo židom postavno prepovedano, v Galiciji nakupovati zemljišča in kmetije. Toda „liberalci“ niso mirovali prej, da so že naslednjega leta 1868. priborili svojim varovancem židom pravico nakupovati kmetije v Galiciji, kajti ti liberalci na krmilu postavljajo se bili tudi tedaj jednako pristopni židovskim priliznim besedam in židovskemu denarju, kakor so i danes njihovi nasledniki, za žvenk srebra tako dovzetni „naprednjaki“.

Leta 1868 je bilo torej že 38 židovskih veleposestnikov v Galiciji. Leta 1870 jih je bilo že 68, l. 1873. že 289, l. 1900 — 680. Danes pa je že vsaki četrti veleposestnik v Galiciji — jud. Vsled tega je prišlo na beraško palico okoli 6000 dobrih galiških kmetovalcev. A to še ni najhuje. Od leta 1874—1892 je prešlo potom izsesavanja 43.000 galiških kmetij v židovske roke. In danes je 70 odstotkov vsega zemljiškega posestva v Galiciji židovsko last in več ko dva milijona prej samostojnih kmetov mora na nekdanjem svojem lastnem zemljišču hlapčevati židom, ki se (da govorimo z besedami „Sočinega“

člankarja) „satanično smejejo, ko vidijo stati pred sabo jubogega ratarja (svojo žrtev!) s klubom pod pazduho“. V malo letih pa bode vsa Galicija v židovskih krempljih.

In kako so dospeli gališki židje do tega bogastva? S čem družem nego z nesramnim izkoriščanjem in izsesavanjem ljudstva? Žid razume postavbo obiti in zahteva oderuške obresti na tako zvit način, da mu postava ne more do živega. On posoja ljudem, ki mu gredo na limanice, tako dolgo denar, da nastopi hip, ko mu more zadržniti vrv okoli vratu. Potem ni več smehljajoči se lizun, marveč brezsrčni „satanično se smejoči“ trinog, moloh, ki je (da govorimo zopet le z besedami „Sočinega“ člankarja) „nenasitljiv, ki vzame od največje reve zadnji vinar, zadnjo kokoš“. In v dokaz, kako satanično se znajo židje smejati svojim žrtvam, navedemo le besede, ki jih zadnji židovski paglavec v Galiciji govori gališkemu kmetu, rekoč: „Saj vašega ni nič več, vaša so le še pokopališča!“

Kaj pravi na to — hebrejska „Soča“ in njen člankar, židovski hlapčič? Ali ne „zadahne“ v Galiciji v objemu židovstva vsak napredek krščanskega naroda? Ali ni baš Galicija najžalostnejši dokaz, da je židovstvo zakrivilo in še zakrivlja največ izseljevanj avstrijskih in zlasti slovanskih prebivalcev v Ameriko? Na to stran obrni svojo sulico „Soča“, tu je umestno „rebelirati“ ljudstvo, ne pa proti duhovščini, sicer se lahko zgodi, da postane naša Goriška druga Galicija.

Seveda bi utegnili „Sočino“ pozidovljeno pero odgovoriti: Saj baš radi tega treba rebelirati ljudstvo proti duhovščini, ker ga ona ne zna obvarovati pred navalom židovstva, ker je nasprotna „duševnemu in gmotnemu orožju, ki je kos orožju“ židovstva. A po tej poti bi se nam pisec ne izognil, kajti s kakimi sredstvi rebelira baš židovstvo ljudstva proti duhovščini, o tem nam najbolj priča židovska socialna demokracija, o katereji hočemo nekoliko spregovoriti v prihodnjem članku, da pride naše ljudstvo zajedno do spo-

LISTEK.

Zgodovina tolminske šole.

(Dajle.)

Dekliška šola. — Tisto leto, ko je bila prišla A. Jug za učiteljico v Tolmin, so šolsko mladino po spolu razredili. Dečke sta poučevala Kogoj in Fajgelj, deklicam je bila pa Jug učiteljica in voditeljica. Ta uredba je izgubila pa že čez dve leti moč. Jug je prišla pod Kogojovo vodstvo, ni pa izgubila staniarine (letnih 100 glđ.), katero je dobivala kot voditeljica dekliške šole.

Učni tečaj za ženska ročna dela. — Da bi se pomanjkanju učiteljic za ženska ročna dela v okoliščini, priredil je deželni šolski svet l. 1876. v Tolminu posebni učni tečaj za dekleta primerne starosti in odgoje, ki bi hotela izučiti se za učiteljice ročnih del na ljudskih šolah. Ročna dela je učila Amalija Jug, druge postranske učne predmete sta prevzela učiteljica Peter Kogoj in Daniel Fajgelj. Da bi pa vsled tega cepljenja učnih moči pouk na ljudski šoli ne trpel, prišel je bil 9. okt. 1876 namestovati učiteljico Jug izprašani učiteljski kandidat

3. Alojzij Bunc, rojen l. 1857 v Kamenjah pri Ajdovščini, sedaj nadučitelj v Dolini, v koprskem okraju. Izučila je ta šola v dveh letih okoli 30 deklet, potem je nehala. Bunc je dobil meseca oktobra 1877 službo na pripravljalnici za učiteljska na Proseku.

V Tolminu so bili potrebni četrtega učitelja, in okraj. šolski svet je razpisal zanj službo. Dobil jo je 30. septembra 1880

4. Matija Leban, bivši učitelj v Lahih. Bil je v Tolminu do 31. dec. 1881. Pretrgal je učenje radi boleznih, služboval je pozneje, ko se mu je izboljšalo, pa še tu in tam v okraji. Obris njegovega življenja podam na drugem mestu.

Za Lebanom je služboval

5. Valentin Volarič, bivši voditelj in učitelj na Livku. Slabeti je bil začel na umu in je dobil dopust. Ko mu je ta potekel, deli so ga 31. dec. 1881 za poskušnjo v Tolmin pod vodstvo. Čez nekaj časa so ga pa odslovili, ker se je bilo pokazalo, da res ni za učenje. Meseca avgusta 1883 je bil stalno upokojen. Začasno je poučeval na tolminski šoli tudi

6. Gašpar Likar, rojen l. 1844 v Otaležu na Cerkljanskem. Izšolal se je v Idriji na Kranjskem. Učiteljeval je na Krasu v Škrbini in dvakrat v Cerknem. L. 1880 je v Cerknem kri metal. Da bi se opomogel, odvezali so ga učenja in mu dali službo pisarja pri okr. šolskem svetu. Pri tem poslu mu ni bilo treba veliko govoriti in utrdil si je zdravje polagoma toliko, da je mogel zopet učiti. Namestoval je l. 1883. obolega voditelja Grzelja. Vodil je provizorno tudi šolo na Grahovem. Dne 6. nov. 1884 je bil premeščen na Št. Viško goro. Meseca avgusta 1885 je bil stalno umirovljen. Volaričev naslednik v službi je bil

7. Jožef Kenda, rojen 1859 na Temljinah. Dopršil je 2 gimnaz. razreda v Gorici, bil eno leto na pripravljalnici v Kobaridu in 4 leta na učiteljski v Kopru. Zrelostno preskušnjo je prebil 31. julija 1882 in bil usposobljen za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom. Z dekretom 26. sept. 1882 mu je bila podeljena služba proviz. podučitelja v Tolminu, z dekretom 9. maja 1884 pa v Otaležu. Še v istem letu (22. sept.) je bil imenovan za potovalnega učitelja za Reko-Ravne na Cerkljanskem. Dne 1. sept. 1886 je prišel za proviz. učitelja na Libušnje, kjer ga je dež. šolski svet 22. nov. 1887 za stalnega učitelja imenoval. Ko tak je šel 25. sept. 1893 k Sv. Luciji, 1. sept. 1896 pa v Dolenjo Trebušo kot začasni voditelj. Od 11. nov. 1898 slušbuje na Idriji ob Bači.

Ko je Jožef Kenda odšel, nastopil je

8. Andrej Volarič, rojen l. 1863 v Kobaridu. Šolal se je na pripravljalnici v Kobaridu in na učiteljski v Kopru. Zrelostno preskušnjo je dostal l. 1882 in bil usposobljen za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom. Prvo službo je imel v Kobaridu. Z dekretom 31. avg. 1884 je bil premeščen v Tolmin, kjer je eno leto služil. Odtod je šel na Livek. Pozneje je učiteljeval v Kozani v Brdih in prišel slednjič za voditelja na dvorazrednico v Devinu, kjer je 30. septembra l. 1895 umrl.

(Dajle pride).

znanja, katere gore list je „Soča“, ki pravi, da bi bila socijalna demokracija največji blagoslov za nas Slovence.

Skrajna nedoslednost Gabrščeka in njegove „Soče“.

(Konec).

Osebe, katere je A. Gabrščekova „Soča“ pred leti hvalila radi njih rodoljubja, delavnosti in požrtovalnosti, ravno te osebe zdaj ona ista „Soča“ zasramuje, blati in napada. Ali naj začnemo z dr. Gregorčičem, katerega je imel Gabršček do razkola za „vzor-poštenjaka in duhovnika“, katerega je častil 9 let in pol „kot svojega očeta“? Kako nesramno ga pa napada po razkolu, je obče znano; teh napadov ne navajamo, ker se nam zdé preostudni. Kako je „Soča“ oboževala grofa Alfreda Coroninija še leta 1898., kako nesramno pa ga je napadala po razkolu. Kolikokrat je hvalila rodoljubje in neumorno delovanje župnika Grče pred razkolom! Zdaj mu ne pusti niti njegove vlasulje pri miru. O župniku Juvanciču je dr. Tuma v „Soči“ pisal, da ga je imel vedno za poštenjaka in vrlega rodoljuba. V novejšem času pa mu očita „Soča“ celo neukretne ude, trdo butico, kvintal težko telo! Navedli bi lahko še dolgo vrsto oseb različnih stanov, katere je „Soča“ po razkolu tekotom zadnjih dveh let napadala, toda omejiti se hočemo le na duhovski in profesorski stan. Izmed duhovnov je napadla „Soča“ 56 gospodov, profesorjev pa šest. Vse te gospode, ali vsaj ogromno večino njih je „Soča“ pred razkolom hvalila. Ali je verjetno, da so se vsi ti rodoljubi spremenili ter postali taki, kakor jih slika „Soča“ po razkolu? Menda ne! Spremenila se je „Soča“! Napada jih pa, ker nočejo več v nje rog trobiti.

* * *

Leta 1892. objavila je „Soča“ članek „K novemu letu“, ki se tako-le glasi: „Nasprotniki naši stegajo od vseh strani svoje poželjive prste po našej lepi zemlji ter sklepajo zarote proti našemu narodnemu obstanku. Šopirni Nemec hoče preko velikega slovenskega grobovja zgraditi svoj germanski most do Adrije, vročerkvni Lah pa sanja o vzhodni laški meji ne ob Soči, marveč celo tam ob Savi. Naša skrb bodi, da vsi taki spletkarji delajo račun brez krčmarja. V to pa nam je potreba v prvi vrsti sloge, v drugi sloge in v tretji zopet sloge. Ako tudi je med nami semtertje kako navskrižje, ki žalibog le prevečkrat izvira iz osebnostnih povodov, treba je pozabiti na vse morebitne neprijetnosti, pozabiti na

Dva kramarja.

Vem, hodijo kramarji v semnje, Od nekdanj je bilo takó — In tamkaj kričijo glasno; Ljudem pa že znano je dávno: Najslabše na semnjih se kupi blagó, Ki že se v štacuni pokvari — Ti pametnik, semnjev se varij, Sicer te kak kramar prevári... On, znaj, da vseh semnjev imá koledár, In glásno kričéč In „robo“ nevredno hvaléč Iz žepa ti zvabi denar..... — Zdaj kramarja dva, Kričaca obá V najdaljšo zahajata vás Kričeca na glas: „Kupite, kupite, Najboljšo po ceni tú „robo“ dobite!“ In res, šč dobí se kak glupec, Da tema je veren odkupec — Krošnjarila sta po vipavski dolini, A tam pa je vspeh bil edini, Da hitro od tani jo odkurila sta In proti se Soči požurila sta... Moj vrabec na strehi pa čivka, Da splezala gor sta do Livka, Se vé iz ljubezni! A praša zdaj vaju častitelj oprezni: Ni nesla gor vaju morda konkurenca, Oj slavna Slovenca?! Ljubezen li zgolj? Ni morda tam gori krošnjarjev dovolj? Kakó pa to „robo“ groznó zastarelo, In skoz in skoz preperelo, Kakó sta prodala, Vidva, oj krošnjarčka dva mala?!

ono, kar nas loči, ter iskati vselej le ono — kar nas druži“.

Naše razmere na Goriškem so se od l. 1892. le malo na bolje spremenile, sloga je za goriške Slovence še vedno prvi pogoj vsakega uspeha. Tega prepričanja je bil tudi dr. Tuma še po razkolu. V „Soči“ od 1. sept. 1899 je izjavil: „Vedno sem bil prepričan in sem tudi danes, da brez skupnega delovanja vseh stanov in v prvi vrsti duhovščine in učiteljstva, ni mogoče med goriškim ljudstvom doseči velikih vspehov“.

A glejte, kaj piše „Soča“ zdaj o slogi! V šte. od 13. t. m. čitamo: „Sloga med duhovnikom in posvetnjakom na Slovenskem je to, kar mrtva luža, ki nema dotoka sveže vode... Sloga na Slovenskem mej slov. rojaki pomeni zvezo s tisočletnim sovražnikom vsakega napredovanja, zveza je to z molohom, ki le požira gmotna blaga narodov, ki je nenasitljiv, ki vzame od največje reve zadnji vinar, zadnjo kokoš, in ki se satanično smeje, ko vidi pred sabo stati ubogega ratarja s klobukom pod pazduho... Sloga mej posvetnimi in klerikalnimi Slovenci ne odpoči psa od tople peči“.

Kaj takega se drzne Tumovo glasilo zdaj pisati! Ali ne zasluži ti nedosledni hujskači in grobokopi slovenskega naroda, da bi jih ljudstvo z bičem zapodilo čez meje slovenskega ozemlja?

* * *

Navedli bi lahko še mnogo dokazov o skrajni škandalozni nedoslednosti A. Gabrščeka in njegove „Soče“, toda to menda že zadošča. Že iz tega vsakdo lahko razvidi, da se je „Soča“ bistveno spremenila, odkar je nehala biti glasilo goriških Slovencev, odkar je postala glasilo Tumove klike. Iz tega je tudi razvidno, kako se je spremenil nje glavni urednik A. Gabršček. Kar je pred razkolom hvalil, to zdaj graja, kar je grajal, zdaj hvali. On, ki je bil še nedavno antisemit, se današnji dan brati z židom dr. Graz. Luzzatom, o katerem je „Soča“ trdila še l. 1899., da „je naš največji narodni nasprotnik“.

Iz hudega nasprotnika socijalne demokracije spremenil se je v nekekega zagovornika „mokračev“ ter sprejema v svoj list tudi take dopise, ki hvalijo soc. demokracijo kot „največji blagoslov“ za nas Slovence.

Njegova „Soča“, ki je bila pred razkolom za slogo, za složno delovanje vseh stanov, vidi danes v slogi med duhovščino in posvetnim razumnštvom le „mrtvo lužo, le moloha, ki le požira gmotna blaga narodov“!

In Gabršček se drzne kljubu tej svoji neverjetni nedoslednosti še trditi, da stoji dosleden na svojem bojnem stališču!“

Vprašamo: Kdo naj še kaj veruje takim ljudem in takim listom, ki menjajo svoje nazore kakor kameleon barvo, ki danes grajajo, kar so še včeraj hvalili, s kratka, ki pišejo kakor jim kaže? Kdo naj se še zmeni za to, ali ga taki listi grajajo ali hvalijo?

Dopisi.

Iz učiteljskih krogov. — Neki gospod tovariš je s svojim dopisom v „Soči“ podtaknil trgovcu Likarju v Gorici, da hodi po deželi agitirat za politično strankarstvo. Razodel je s tem neko nasprotstvo na ljubo tistemu Gabrščeku, kateri je ravno tako zaničljivo, škodoželjno in ustrahovalno obdeloval učiteljstvo — dokler je mislil, da je že tako velik in mogočen, da ga ne bo potreboval nikdar več, ali pa je vedel, da ga bo, kadar bo hotel, zopet lahko pridobil za metlo — kakor vedno obdeluje vsakega, kdor noče hlapčevati njegovim zasebnim namenom.

Čudno, res prečudno je od nekatereh zavednih in ponosnih učiteljev, da se pustijo nezanesljivemu Gabrščeku tako zlorabiti proti drugim, ko je vendar pred dvema leti pokazal dovolj jasno, da tudi za nje nima srca ne sočutja. Kako so li mogli gospodje tovariši prebaviti vse to,

kar je pisaril o nas v „Soči“, ko smo prosili za zboljšanje plač!

Da še nihče nas ni za lakoto umrl — da hočemo z zboljšanjem plač pognati posestnikom tudi hiše na boben — da pomakamo kruh v kri žuljavih rok i. t. d. je pisaril in nam škorpijone ponujal, ko smo prosili kruha; zdaj pa hočejo nekateri, da bi bili mi odvisni od njegove milosti! O zmota, zaslepljenost in šibkost, ki se ne more emancipirati od takega terorizma!

Znano je, da trgovcu Likarju, kateri natančno pozna goriške razmere in politične osebe, se že davno ne zdi vredno odgovarjati Gabrščkovim napadom v „Soči“; gotovo si misli, saj že tako vsake, da nihče ni tako dober, pošten in čist, da bi ga Gabršček ne omazal, osramotil in oškodoval ter brezozirno, kakor srdit pes olajal in ogrizil — enako največjega poštenjaka kakor najhujšega razbojnika.

Pojasniti hočem gospodu tovarišu in njegovim somišljenikom, da njegovo prepričanje o Likarju ni pravo, ker mu s „Sočo“, misleč da je nasprotnik učiteljstva, podtiče nekaj neresničnega. Po deželi res hodi, a le radi trgovine. Da pa na potovanju govori po svojem prepričanju tudi o politiki in o strankarstvu, ako ga kdo o tem kaj praša, to je tudi istina. Saj ima, kakor delaven rodoljub, ne le pravico, marveč tudi dolžnost, o tem govoriti in naše nesrečne narodne razmere po svojem prepričanju in po svoji vesti drugim pojasniti; to pravico ima on, kakor vsak drugi in prav tako, kakor čez vse domišljavi And. Gabršček!

Da Gabrščeka ne hvali, za to ima več nego dovolj najveljavnejših uzrokov iz narodnega in osebnega stališča, katerih pa Slovenci še ne poznajo.

Da Likar ne drži z učitelji, more si misliti le tisti, ki ga ne pozna iz lastnega prepričanja. Sam je vpokojen učitelj in vsi njegovi otroci so si izvolili učiteljski stan, pa ne bi simpatizoval z njim! Kdaj pa je Likar kaj zagrešil proti učiteljstvu, da bi ga smelo ustrahovalnemu Gabrščeku na ljubo sovražiti? Deloval pa je zanj vedno toliko in tako odločno že kot zastopnik v okr. š. svetu v Tolminu, da mu je tudi And. Gabršček z drugimi učitelji poklonil zahvalno diploma. O njegovih naklonjenosti do učiteljstva je mnogo dokazov, s katerimi bi se bil Gabršček že opetovano bahal, ako bi jih bil on učinil...

Seveda, njegove mnogoletne skušnje privedle so ga do drugega prepričanja, nego ga imajo mladi učitelji in oni, ki niso imeli prilike ne volje se v vse politične razmere tako vživeti, kot on, marveč so zajemali svoje prepričanje le iz tega, kar jim je kdo prav pretkano farbal v kakem listu.

Naravno je, da starejši dobri ljudje hočejo koristiti drugim po svojih izkušnjah, mladi pa po svojih neizpeljivih idejalah. Mladim in neizkušenim ljudem se sploh tudi še dandanes tako godi in se jim bo vedno godilo, kakor se je godilo nam — da namreč hočejo iti v smrt za kako idejo, spoznajo pa še le pozneje, da so bili v zmoti.

Da Likar bolj drži z duhovniki nego s teroristom Gabrščekom, to je res; toda uverjen sem, ako bi duhovniki tako postopali z učitelji in drugimi, kakor postopa Gabršček, potem bi bil gotovo tudi on nasprotnik duhovnikov, ker vedno povdarja načelo: vsak naj bo nekaj — vse nobeden! Sicer pa vidimo, da so današnji duhovniki dovolj lojalni in nam prijazni; saj sploh učitelji pravijo o duhovnikih: Jaz z našim že lahko shajam. Brez izjeme se ve, da tudi tu ni. Zato pa moramo v teh razmerah tudi mi imeti toliko politike, da se ne pustimo zapeljevati v tako očitno sovraštvo proti duhovnikom z navajanjem starodavnih preživelih razmer, v katerih so morali duhovniki dajati učiteljske službe doslužnim vojakom in financam, ako so hoteli, da so se njih duhovljani nekoliko naučili čitati in pisati.

Pomislimo, tovariši! Vzvišeni naš stan — kot vzgojevalen in izobraževalec — zahteva od nas, da druge stanove in gotovo tudi duhovski spoštujemo in podpiramo, ker le s tem pridobimo tudi sebi in svojemu stanu spoštovanje, ugled in upljiv.

Iz Dornberga, 19. avgusta t. l. — (Grozna nesreča). — Però se mi trese ter roka mi zastaja, ko mi je poročati grozno nesrečo, ki se je zgodila v tukajšni občini.

Neki Lukežič, zidarski mojster v Renčah, je peljal danes z voli skrele bajé za novo šol. poslopje v Bukovici iz Škrilj proti domu. Spremljala ga je tudi hčerka, ki je tudi vodila svoj konjski voz. Bila sta toraj dva voza skrli.

Pod šol. poslopjem, nižje od tam, kjer se deli skladovna cesta v Rihenberg in v Ajdovščino, pridirja za tema dvema vozovoma neki domači 8—10 letni deček s praznim vozom. A ker slednji ni imel zavornice, ni mogel deček ustaviti svojega konja. Njegov voz udari v Lukežičev voz s tako silo, da mu je odneslo nekoliko voza, a dečkov konj je v tem zlomil nekje v sredini svoje oje. Oje se je razklalo tako, da je bil levi del oje pri konju, a desni, ostali del pa proti Lukežiču. Dečkov konj potegne mimo Lukežiča svoj voz, a v tem hipu se zarije ostrí del zlomljenega ojesa Lukežiču, ki se ni mogel umakniti, v levo stran pod pozduho s tako silo, da mu je v hipu predrlo rebra in srce ter mu provzročilo grozno, kakih 20 cm globoko rano, vsaj tolik je bil okrvavljen del ojesa. Ubogi mož se je snel iz ojesa, naredil še par korakov proti meji ter se zgrudil v nezavest. Njegova hčerka je pričela obupno upiti ter klicati na pomoč. Ljudje prilete blizo, tresejo in oblivajo nesrečnega moža, hčerka mu vsa iz sebe poljublja glavo; vse je bilo zmešano; nesrečniku je vrela kri iz globoke rane, in v par trenutkih je izdihnil svojo blago dušo. Med tem so poslali po zdravnika in po župnika. Oba sta prišla, in sicer zdravnik prej. Ali bilo je vse zaman. Zdravnik je konštiral hitro smrt. Hčerka se pa ni dala vtolažiti. Vse je ž njo jokalo. Nek hitri kolesar je letel v Renče ter nesel to grozno, pretresljivo novico Lukežičevej ženi. Lahko si mislimo, kako je reva zaplakala zaslišavši tako osodepolno poročilo. Osirotelo deklico je potem sprejela v svojo hišo rodoljubna Bizjakova družina, vola in konja pa so potem spregli od voza, a moža so spravili v tukajšnjo mrtvašnico, kjer čaka goriške komisije, ki preišče vso zadevo. Vozniki, ne dajte voditi konjev nedoraslim dečkom!

Iz Cerkna, 15. avgusta. — Preteklo nedeljo dne 11. t. m. vršila sta se ob mnogobrojni vdeležbi občna zbora tukajšnih zadrug „Hranilnice in Kmetijske zadruge“.

Nepričakovano vspevati obedve društvu, ter smo pazljivo sledili poročilom o delovanju in čitanju letnih računov, posebno pa je nas zadržnike iznenadil račun „Kmetijske zadruge“, s katero je združena mlekarina v Cerknem se svojimi podružnimi mlekarnami po okolici. Iz podanega poročila imelo je to društvo v minolem letu 1900 denarnega prometa za K 83.256-56, čistega dobička pa kron 3.446-59, kateri dobiček se je priklopil k rezervnemu zalogu, ta zalog znaša sedaj skupno K 4.121-75 — lep napredek kaj ne, za še mlado društvo?

Ugodni računi naše „kmetijske zadruge“ in ž njo združene mlekarne so nam zopet živ dokaz, koliko je verjeti nasprotnikom, kateri so zadrugo neprestano blatili, obrekovali in nas člane begali in odvrčevali od teh zavodov, kateri nista le samo nam, pač pa vsemu okraju v korist in dobiček. „Nekaternikom“ pa še vse to ni zadostovalo, marveč so zadrugo še javno blatili po časopisih, z namenom isto spraviti ob ugled in zaupanje še pri tujih odjemalcih, in to zbog osebne mrznje do nekaterih odbornikov. Ste li gospodine dopisnik pomislil, da s takimi dopisi ne

škodujete samo naši zadrugi in njenim izdelkom, pač pa tudi vsem ostalim mlekarjam po Slovenskem, katere se imajo v početku boriti za svoj obstanek ne le proti domačim nasprotnikom, temveč tudi nasprotni bodisi pristnemu ali ponarejenemu blagu tujcev, kateri poplavlajo s se svojo robo domačo in tuje dežele!

Svetujemo Vam gospodine dopisnik da v bodoče predno zopet našo zadrugo počastite v javnosti, da se prej potrudite in pregledate zadrugne račune katere Vam odbor gotovo radovoljno prepusti, tam dobite vsak novce prejemkov in izdatkov od pričetka natančno zabeležen, kakor morda tudi one zadrugne „dolgove“ kateri Vas toliko skrbje, da ste se vže celo bali „katastrofe“ kakor ste razpravljali v dopisu v 24. šte. „Soče“ t. l., kateri „dolgovi“ pa bi menda tudi Vaši domači upravi ne škodili, poleg tega pa bi tudi ne škodovalo da se v bodoče za svoje zadeve in Vam naložena opravila malo bolje pobrinite!

Načelstvu mlekarne, katero se za nas zadrugnike požrtovalno trudi, izrekamo našo zahvalo in zaupanje, v plačilo in najlepše zadoščenje bodi jim nepričakovani in povoljni izid letnih računov.

Eden v imenu ostalih zadrugnikov.

Od sv. Štefana nad Avčami.

Prosim, g. urednik, da bi blagovolili objaviti resnici na ljubo sledeče pojasnilo k dopisu v „Gorici“ št. 63. — Tam dolži neki dopisnik nekega, ki je zidal novo hišo, da se pri zidanju iste ni držal stavbenih predpisov. Iz istega dopisa je razvidno, kakor da bi oni, ki je hišo zidal, delal vsled tega svojemu sosedu bogve kako velikansko krivico. Da temu ni tako, se razvidi iz tega, da so se ravno vsi oni predpisi, katere navaja dopisnik, češ da se niso uvaževali, natančno izpolnili. Kajti 1. usposobljeni stavbeni mojster je bil pri začetku dela navzoč. 2. Za dotično poslopje je bil napravljen načrt, predložen županstvu, ki ga je v starašinstveni seji sprejelo in potrdilo, in po tem načrtu se je pri zidanju tudi ravnalo. Tudi je zidovje postavno oddaljeno od sosednih hiš in zemljišč, kakor želi dopisnik. Še več, zidovje bi bilo lahko po izjavi c. kr. orožniškega postajevodje v Kanalu še za 1/2 metra pomaknjeno bliže sosedovemu poslopju, ne da bi se bili o tem kršili postavni stavbeni predpisi. 3. Stavbeni mojster je bil vedno pričujoč pri zidanju ter je delo vodil in nadzoroval, da se je vršilo popolnoma postavno in po načrtu. Županstvo pa nima še kaj pregledati, ali je hiša sposobna za stanovanje ali ne, kajti stavba še ni končana in še nihče v njej ne stanuje, ker manjka še mnogo dela, predno bo zato sposobna. — Tu se vidi, kako neosnovan je oni dopis v „Gorici“ št. 63. in da dotični dopisnik gotovo še ni videl niti hiše niti prostora, kjer ista stoji, ampak je bil le krivo poučen od onega, kateremu je „provzročila pravda mnogo stroškov“. Drugače ne bi kaj takega poslal v časopis. — Gospodar je zidal hišo popolnoma postavno in sicer na lastnem prostoru. Mejašu se tedaj ne dela nikaka krivica, niti najmanjša, kar je tudi javno pokazala ona pravda, katero dopisnik omenja. Seveda, če se prav hoče kdo tožariti, najde vedno dovolj „povodov“, a zapomni naj si, da temu sledijo tudi mnogi stroški, katere sam nosi.

Koliko zla, sovraštva, jeze in stroškov provzročajo nevoščljivost in zavist ravno med kmeti! In tudi naš mejaš nima čisto nobenega vzroka tožariti se zavoljo nove hiše ter nadlegovati njenega gospodarja.

Politični pregled.

Dr. Kaizl †.

Bivši avstrijski finančni minister v Thunovem ministerstvu dr. Josip Kaizl, je, kakor smo že na kratko poročali, umrl dne 19. t. m. na svojem letovišču v Miskovici pri Sobieslavi na Češkem. Z dr. Kaizlom je izgubil češki narod jednega svojih najboljših voditeljev, a tudi naš parlamentarizem jednega najizborniših mož. Dr. Kaizl se je rodil leta 1854 v

Bolynu na Češkem in je dovršil torej še le svoje 46. leto. Leta 1876 je bil promoviran na pražkem vseučilišču. Doktorjem prava in se je po kratki odsotnosti od Češke naselil v Pragi kot samostojni odvetnik, kjer je ob enem že deloval pri češkem deželnem odboru. Leta 1885 je bil izvoljen državnim poslancem za mesti Časlava in Kutna Gora. Leta 1890 ga je praška trg. zbornica izvolila svojim zastopnikom v drž. zboru, kjer se je pridružil mladočeškemu klubu.

V državnem zboru je bil izvoljen v vse odseke, ki so razpravljali finančialna in gospodarska vprašanja in to vsled njegove izredne zmožnosti v teh strokah. Leta 1898 ga je grof Thun pozval v ministerstvo in mu poveril finančni portfelj. — Tu in kot poslanec, kakor tudi izven zasedanja drž. zbora je dr. Kaizl neumorno deloval za dobro češkega naroda. Njegova zasluga je, da so Čehi odstopili od obstrukcije in omogočili parlamentarno delovanje in njegovo delo je bila tudi že upeljana sprava mej Čehi in Nemci. Radi njegovih zaslug ga hvalijo jednako Nemci kakor i Čehi v svojih glasilih. Dr. Kaizl je umrl vsled neke bolezni v črevih, radi katere je bil operiran že pred jednim letom, a se mu je zdaj nagloma ponovila in provzročila njegovo toli prezgodnjo smrt.

Vojna v južni Afriki.

Kakor se kaže, vzbudila je znana proklamacija lorda Kitchenerja proti Burim največje ogorčenje, to pa ne le pri Burih, marveč tudi pri vnanjih vladah. Pri Burih je ta proklamacija rodila posledice, da se s ponovno silo pripravljajo na odločilno akcijo proti Angležem. V Kapu je stopilo pod orožje 20.000 tamšnjih Holandesov, katere je baje nabral general Dewet, o katerem se je zadnji čas poročalo, da je izginil ne ve se kam... Buri so tudi sklenili, da hočejo od slej naprej vračati Angležem klin s klinom in ne več tako človekoljubno postopati z angleškimi ujetniki, kakor se je to godilo dosedaj. A tudi pri vladah je obudila skrajno barbarska proklamacija Kitchenerja ogorčenje. Nizozemska vlada posreduje pri vseh evropskih dvorih za Bure, ki se tako junaško in pošteno borijo za svojo domovino pridobljeno s težkimi žrtvami med afriškimi divjaki. Uspeh teh posredovanj bode baje ta, da se ruski car in nemški cesar na sestanku v Kielu pomenita o posredovanju za mir mej Angleži in Buri ter da car sprejme Krügerja v Parizu za bivanja njegovega v Franciji prihodnji mesec. Potemtakem, ako se to uresniči, bi utegnili Kitchenerjeva proklamacija zares prineesti konec vojne toda ne v onem smislu, kakor so to nameravali Angleži.

Domače in razne novice.

Odlikovanje. — Gospodu Plohtu, c. kr. profesorju na tukajšnji realki, je podeljen o priliki njegovega upokojenja naslov šolskega svetnika.

Himen. — Poročil se je dne 22. t. m. g. Ivan Vrščaj, voditelj ljudske šole in učitelj pripravnice v „Šolskem Domu“ z gospodično Klementino Božičevo. Mnogo sreče!

Za „Šolski Dom“ prejelo upravištvo: Fr. V. 10 K mesto venca pok. nadučitelju Vinko Vodopivcu.

Umrl je v torek popoldne ob 3 urah gosp. Vinko Vodopivec, nadučitelj v Grgarju v dobi še le 49 let. Bolehal je že nad 9 mesecev. Pokojnik je služboval v Cerknem, v Kamnjah, v Ročinju, v Grgarju, v Podgori, odkoder se je zopet vrnil v Grgar. — Bil je jako spreten in povsem vesten učitelj, prijazen in miren, tako, da je povsod kjerkoli je služboval, prav dobro shajal z vsemi in so ga radi tega vsi spoštovali. Pogreb se je vršil v četrtek ob 8. uri in pol popoldne; udeležba pri pogrebu je bila velika. Iz Gorice sta prišla kot zastopnika oblasti gospoda c. kr. okr. komisar Polley in okr. šolski nadzornik Finžgar.

Učiteljev in učiteljic pa je bilo pri pogrebu kakih 40. Križ je nosil jeden učitelj, spremljan od dveh tovarišev. Za križem je stopala šolska mladina, pred krsto pa štirje duhovniki. Krsto, na katero je bilo položenih pet krasnih vencev, je spremljalo ob vsaki strani šest učiteljev, za krsto so hodili najprej sorodniki, potem pa cela vrsta učiteljev in drugih domačih in tujih častilcev pokojnikovih. Tudi starašinstvo se je skoraj polnoštevilno udeležilo pogreba. Po blagoslovljenju v domači cerkvi sledile so sv. maše; potem se je vršil pogreb v jednaki razvrstitvi kakor poprej na domače pokopališče. Pri grobu so zapeli pokojniku domači pevci v zadnje slovo ganljivo „Jamica tiha“. Domači kurat preč. g. Godnič pa se je spominjal ranjkega v nagrobnem govoru v jako lepih in ganljivih besedah kot dobrega

očeta, vzglednega soproga in učitelja v pravem pomenu besede. — Pokojnik je zapustil šest otrok, med temen je učitelj, drugi pa je pel 19. julija t. l. novo mašo. N. p. v m.!

Brez ovajanja ne gre. — Ako bi mi pisali za „Sočo“, bi imeli najlažje delo. Marsikateri članek bi si prihranili, na njega prazen prostor v listu natisnili ime pisateljevo, in „Soča“ bi nam lahko prav tako „stvarno“ odgovarjala kakor sedaj, ko si mora izmišljovati pisatelja, da po njem udriha. Ker je pa glede tega v popolni nevednosti vključ izurjenemu ovađuškemu nosu, se omejuje na imena gospodov, katerim upa z ovajanjem škodovati. Če tudi ve, da laže, da dela dotičnikom krvavo krivico, je to v nje že uprav brezmejni brezobraznosti prav nič ne zadržuje, ampak si misli: Ako se imenovanci izpričajo, da ne pišejo, pa druge s tem ovajanjem oplasim in odženem od „Gorice“. Terorizem je moja rešitev. — Če tudi nam je ta način „Sočinega“ bojevanja z ene strani nevšečen, ker morajo zaradi nas drugi krivico trpeti, nam je z druge strani ugoden, ker po tem lahko sodimo, kdaj smo zadeli v živo. Nekdaj je takim našim uspešnim člankom podtikala „Soča“ ime prof. Berbuča, potem si je izbirala dr. Kosa in g. Klavžarja, zdaj je prišel na vrsto gosp. Mrcina. Mi stavimo glavo, da bode „Soča“ zdaj nekaj časa vse naše ostrejšje članke podtikala g. Mrcini. Zaradi naših člankov o petju, zastran katerega smo se morali seveda v marsikaterem oziru pri tem gospodu informirati, se hoče „Soča“ nad njim še dalje maščevati. Tako pripisuje „Soča“ v svoji torkovi številki naš članek „Skrajna nedoslednost Gabrščka in njegove „Soče“ g. Mrcini. Mi smo po oblaščenju obljubiti Gabrščku 500 kron, če si upa dokazati, da bi bil ta naš članek g. Mrcina pisal ali ga inspiriral ali stal ž njim v kaki taki dotiki. — He, „Soča“, na dan z dokazi! — Tudi zbadanje g. Mrcin z naslovom „profesar“ je zlobno izmišljeno in brez vsake podlage; kajti ravno g. M. je na učiteljskem edini učitelj ki gojenkam strogo prepoveduje, nazivati ga profesorjem. Če ne veruje „Soča“ nam, naj vpraša gojenke! Da ne hrepeni g. M. po naslovu „profesor“, kaže najbolje dejstvo, da mu je bilo od kompetentne strani ponujano že več kot enkrat profesorsko mesto, katero je pa vselej hvalaležno odklonil. Zdaj vidi „Soča“, do kakih lažljivih budalosti jo vodi ovađuška strast.

Tepecologika ka-li? — Torkova „Soča“ prepeva o tem, kako da razni gospodje, ki stojé zdaj „v nasprotnem taboru“, pred 10 leti niso mogli prehvaliti Gabrščka in „Soče“ zaradi velikega preobrata (!) ki da se je izvršil „prav s pomočjo Gabrščka“. — Možič, ki to piše, kaže da je absolutiral kurs tepecologije na Tuma-Gabrščekovi visoki šoli, zatorej naj čuje to-le primer: Pred 10 leti sem hvalil človeka zaradi nekaterih dejanj, katerega so bila zares hvale vredna, ne da bi bil slutil, kaj se skrbno potajuje v skritih kotih njegovega srca in obisti. To pa je po 10 letih buknilo na dan in mož je začel slepariti in uganjati različna barabstva, — z jedno besedo: njegovo 10 let skrbno pritajevano notranje je stopilo na površje. Ali sem torej nedosleden, ker ga zdaj več ne hvalim? Ni li to — tepecologika?

Učekar obsojen. — Kakor smo zadnjič poročali, se je vršila v četrtek dne 22. t. m. pred tukajšnjim okrožnim kot kazenskim sodiščem obravnava proti znanemu socijalnemu demokratu črkostavcu in uredniku lista „Il Lavoratore“ Učekarju. Učekar je bil namreč obtožen, da je pri shodu soc. demokratov, ki se je vršil dne 7. julija v Dreherjevi pivarni, v svojem govoru zagrešil zločin žaljenja vere. Sodišče ga je obsodilo vsled tega na šest tednov težke ječe, poostrene z jednim postom.

Kdor ne dela uslug, ne more zahtevati tudi protiuslug. — Te dni je prišel neki gospod v tobakarno nahajajočo se v Gosposki ulici blizu Orzanove prodajalnice. V tej tobakarni pa se prodajajo tudi koleki, poštné znamke, zalepke in dopisnice. Gospod je kupil dopisnico in ker se je mudilo, bi jo bil rad koj napisal ter jo vrget v nabiralnik, ki se nahaja uprav pred tobakarno. Zaprošil torej v slovenskem jeziku uljudno pero in malo črnila. Pravice kaj takega zahtevati, sicer nima nobeden, a jednake usluge se pa v takih prodajalnah delajo povsod in mogoče, da bi se tudi tukaj ne bila odrekla gospodu ta usluga, ako je ne bi bil zaprosil — v slovenskem jeziku. Torej bi se, ako bi temu tako bilo, Slovencem v tej tobakarni ne delalo uslug zaradi tega ker so Slovenci?? Kaj naj Slovenci v tem

slučaju storé, ni pač treba, da jim povemo. To jim velevala že lastna pamet.

Dvoletni pripravljalni tečaj za meščanske šole. — Ako se oglasi desetorica učiteljic, se odpre na tukašnjem ženskem izobraževališču že v prihodnjem šolskem letu pripravljalni tečaj za meščanske šole. Podučevalo se bo dvekrat na teden sledeče predmete in sicer v nemškem jeziku: matematika, fizika, naravoslovje, prosto risanje in geometrično risanje. Vpisovanje se vrši pri ravnateljstvu od 19. do 22. sept.

Fizol v nosu. — Albin Gorkič poldrugoleten deček iz Vrtojbe, igral se je v družbi drugih otrok s fizolom. Kar si zatakne eno zrno fizola v nosnico; a ni deček sam ni njegova mati niso potem mogli spraviti fizola iz nosnice, marveč prinesli je morala mati svojega otroka v bolnišnico usmiljenih bratov in še-le tu se je posrečilo zdravniku, izvleči otroku zrno.

Dražba. — Pri tukašnjem magistratu se oddá v nedeljo 25. t. m. predpoludne ob 11. uri pobiranje divjega koštanja nahajajočega se po drevoredih itd. potom dražbe.

Pozor pred ciganskim prorokovanjem! — V mesniški ulici v Gorici stanuje neka udova gospa Gor..., dobra žena, ki je srečno živela s svojim pokojnim možem. Te dni pa se jej predstavite dve ciganski baburi ter jej rečejo, da znata prerokovati. Gospa Gor... žal, babjeverna, šla jima je na limanice. — Opazovaje njeno dlan sta jej rekli ciganki, da duša njenega pokojnega moža strašno trpi na onem svetu ter da potrebuje silno, silno pomoči in rešitve. Rešitev te duše pa da je le mogoča, ako izroči gospa Gor... cigankama eno jajce in 12 goldinarjev, katere poneseta oni dve na pokopališče in na grob pokojnika. Gospa Gor... se je z začetka nekoliko obotavljala ali prefrignila ciganki sta koj spoznali, da jo imata že v svoji oblasti. Da tem hitreje pridete do cilja, rečeta jej žugajoč, da sta v stanu napraviti, da celo njeno otroče pri tej priliki umrje.

To pa je bilo preveč za gospo G....! in izročila je cigankoma kar sta zahtevali. Seveda sta ciganki zažugali gospej Gor..., da ne sme za njima na pokopališče, ker bi inace tam imela posla z vragom. In tako sta ciganki odšli s svojim plenom. Ko začne Gor... o stvari premišljevat in postane njeu razum hladnej, in zaupa vso reč sosednjim, prišla je vendar do zaključka, da je bila osleparjena in je naznanila vso stvar policiji.

Iz Ajdovščine nam pišejo: Dne 19. t. m. okoli 5. ure popoldne je hotela brzo zapaliti ogenj neka dekla, ki služi pri tuk. c. kr. davkarskem pregledniku. Prej je bila nakupila 10 l petroleja. Da bi ogenj prej napravila, vlila je iz vrča petrolej na že tleče ogelje. Petrolej se naglo vname ter povzroči tak plamen, da vžge dekle ter jo vrže v nezavest. A ker je imela dekla v levej roki malega preglednikovega otroka, se je tudi ta hudo opeknel. Dekla je potem naslednje jutro umrla za opeklinami. Bila je udova ter mati treh nedoraslih otrok. — Koliko se je že povdarjalo, da naj se ne rabi petroleja pri netenju ognja, a vse nič ne pomaga!

V Biljah je v sredo o polnoči nastal ogenj v hlevu Ant. Cijana. Pogorel je cel hlev in krma; z veliko težavo so rešili vole, ki so bili od dima skoraj omamljeni. Poslopje je bilo zavarovano.

Ne puščajte topičev otrokom. — Dne 18. t. m. so pripeljali v tukašnjo bolnišnico 7-letnega Francka Debenjaka iz Kozane, ker je bil hudo ranjen na glavi. Ranil ga je namreč strel iz malega topiča, s katerim sta se igrala z bratom prejšnjo nedeljo. Vsled rane je revček v četrtek moral izdihniti svojo dušo.

Za sadjerejce. — Do konca t. m. je še čas, da se oglašijo oni sadjerejci, ki hočejo po prav nizkih cenah iz državne drevesnice v Gorici dobiti raznih sadnih drevesc.

Razpis dražbe. — Dne 13. sept. se bo vršila dražba pri okrajnem glavarstvu v Tolminu in sicer ob 11. uri predpoludne. Oddala se bo namreč poprava državne koroške ceste pri Morškem. Vzklicna cena je 13.539 K. Ponudbe se imajo podati pri okr. glavarstvu v Tolminu najdalje do 12. sept. t. l. ter se jim mora priložiti varščino 700 K.

Zlató. — V okraju Kištim v ural-skem pogorju v Rusiji so nedavno našli zlato žilo, ki obeta silnega bogastva.

Pravda zaradi dobljene loterije. — 1. julija t. l. je dobila srečka mobilnega kredita št. 70 serija 682 glavni dobiček v znesku 300.000 kron. Ker se izplača po pravih t. l. svota šele po 6

mesecih, deponirala je srečko neka gospa S. na Dunaju uradno. Čez nekaj dni pa dobi dunajsko sodišče iz Prage od neke gospe Matilde Hochmeister prošnjo, naj bi isto uradno zaprečilo, da bi se zgoraj imenovani dobiček izplačal, ker je bila srečka ki je dobiček zadela, testamentarično njej zapuščena in da je srečko po pomoti nek drugi sorodnik dobil v roke. Gospa S. je pa srečko še le tri dni pred izžrebanjem kupila od dotičnega sorodnika. Iz vsega tega se je izcimila zdaj jako interesantna pravda, ako se stranke z lepa ne poravnajo.

Narodno gospodarstvo.

Letno poročilo „Kmetijske zadruga v Cerknem“, za IV. upravno leto 1900.
(začetek 1. oktobra 1897).

Poročilo:

Zadruga je član „Gospodarske zveze“ v Ljubljani. V računskem letu je pristopilo 69 zadrugnikov s 69 deleži, izstopilo pa 33 zadrugnikov s 33 deleži in šteje zadruga s sklepom računskega leta 191 članov se 175 deleži na koje se je vplačalo v znesku K 3.005-64. Denarni promet v računskem letu je bil naslednji:

prejemkov K 41.728-28
izdatkov 41.528-28
Skupaj K 83-256-56

Čistega dobička je K 3.446-59 ki se dene v rezervni zaklad. Rezervni zaklad znaša konec leta 1900 K 4.121-75.

Denarni promet.

Prejemki: kron
Blagajniški preostanek l. 1899 112-96
Vplačani deleži 463-
Vpisnina 56-
Izposojila
Vzdignjeni naloženi denar . . . 1.383-33
Prejemki za blago 36.712-49
Prejemki od dolžnikov
Vzdignjene obresti od naložene denarja 2.356-10
Popust
Skupaj K 41.728-28

Izdatki:

kron
Izplačani deleži 137-
Vrnjeno izposojilo 3.600-
Naloženi denar 4.109-39
Izdatki za blago 27.297-56
Užitninski davek
Voznina 1.639-21
Inventar 1.771-40
Upravni stroški 552-28
Davki in pristojbine
Izplačane obresti deležev
Poština 229-74
Plače 1.821-50
Popust 60-52
Za les zabojev 213-90
Najemščina 96-02
Gotovina konec leta 199-76
Skupaj K 41.728-28

Konto zgube in dobička.

Debet (Zguba): kron
Užitninski davek
Voznina 1.639-21
Odpis inventarja 330-38
Upravni stroški 552-28
Davki in pristojbine
Obresti deležev
Obresti rezervnega zaklada
Poština 229-74
Plača 1.821-50
Za les zabojev 213-90
Najemščina 96-02
Obresti od izposojil 165-44
Čisti dobiček 3.446-59
Skupaj K 8.495-06

Dobiček (Kredit)

kron
Kosmati dobiček pri blagu . . . 7.772-56
Vpisnina 56-
Obresti od naloženega denarja . . 22-10
Prispevek za delavca 644-40
Skupaj K 8.495-06

Bilanca.

Imetje (Aktiva): kron
Naložen denar pri drugih zavodih 2.892-06
Obresti od naloženega denarja . . . 56-30
Vrednost blaga 1.325-21
Terjatve na blagu pri združnikih . . . 784-96
Terjatve na blagu pri nezadrugnikih . . . 5.740-79
Vrednost inventarja 2.973-42
Gotovina konec leta 1900 199-76
Skupaj K 13.972-50

Dolgi (Pasiva):

kron
Deleži 3.005-64
Neizplačane obresti deležev
Izposojila 1.540-
Dolg na blagu zadrugnikom . . . 1.970-07
" " nezadrugnikom . . . 420-62
" " popustu 2.295-53
" " % od izposojil 618-84
Rezervni zaklad 675-16
Obresti rezervnega zaklada
Čisti dobiček 3.446-59
Skupaj K 13.972-50

Račun rezervnega fonda.

kron
Rezervni fond koncem l. 1899 675-16
Pripis od čistega dobička leta 1900 3.446-59
Skupaj K 4.121-75

Anton Sedej,

načelnik.
And. Kobal, Peter Bevk, Ant. Kosmač, Fr. Tavčar, Filip Peterneš, V. Magajne, F. Močnik, J. Peterneš, Ant. Bevk, odborniki.

Iv. Nep. Muravec, I. Eržen, I. Hadalin, Franc Pirih, Mart. Mažgon, računski pregledovalci (nadzorstvo).

Harmonij

s 5 oktavami v dobrem stanu se odda za 500 kron. Kje, pove uredništvo.

Sprejme se

na stanovanje in hrano

učenca ali učenko viših razredov. Oglasiti se je na Travniku hiš. št. 13, II. nadstropje.

Glasovir

v dobrem stanu se odda za 140 K. Kje, pove uredništvo.

Jakob Miklus,

trговец z lesom in opeko, zaloga pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „Marijanie“ t. j. ličnih in trpežnih miz iz trdega lesu, ki imajo znotraj tro- ali štiridelno kegljišče z vrtenci in kegljavnično blagajno po najnovejši sestavi, za krčmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Zahvala.

O prebitki izgubi svojega ljubljenelega soproga, oziroma predobrega očeta gospoda

Vinkota Vodopivec,

nadučitelja,

izrekamo svojo presrečno zahvalo sorodnikom, znancem, prijateljem, sosebno preč. duhovščini, prebl. g. okr. komisarju Polley-u, okr. nadzorniku bl. g. Fr. Finžger-ju, dež. poslancu g. A. Klančič-u in v tako obilnem številu gg. učiteljem, slav. županstvu, spoštovanim občanarjem, gg. pevcem, ter vsem ki so skazali zadnjo čast preblagemu ranjcemu.

Presrečna hvala domačemu preč. g. kuraču, kateri je v dolgi bolezni in ob zadnjih trenutkih tolažil predragega ranjcega.

V Grgarju, 23. avgusta 1091.

Družina Vodopivec.

Večerni

trgovski tečaj

se odpre

15. septembra v Gorici.

Oglasiti se je v „Narodni tiskarni“ do konca avgusta.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Naznanilo.

Ker se me išče še vedno na Travniku št. 11, kjer sem delal prej in je sedaj tam fotograf Marega, javljam s tem slavnemu občinstvu, da se nahaja moj novi atelijé že dve leti v

Gosposki ulici

št. 7 II. nadstr. v hiši „Gor. ljud. posojilnice“, kjer je tudi „Krojaška zadruga“. Atelijé je v vsakem oziru najmodernejši, najlepši, največji v Gorici, ter urejen velikomestno.

Priporoča se tudi v bodoče naklonjenosti slavnega občinstva, bi-ležim se z odličnim spoštovanjem

Ant. Jerkič,

odlikovani fotografski zavod v Gorici, Gosposka ulica 7.

Ravnokar je izšla v „Narodni Tiskarni“ knjižica:

TRI IGRE

za žensko mladino.

Prosto poslovenil

E. Klavžar.

Knjižica se dobiva v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, ulica Vetturini 9, in pri knjigotržcu Pallichu v Gorici na Travniku mehko vezana po 40 vin. po pošti 3 vin več.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici,

Gosposka ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izberi, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce. Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Proti malokrvnosti

Železnato vino

lekarnarja G. Piccoli v Ljubljani, dvorn. založnika Nj. Svetosti papeža, po analizi gosp. profesorja Fresenius v Wiesbaden-u

ima v sebi 90krat več železa

kakor druga po reklamni nezaslužno sloveča china-železnata vina, katera čisto nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino.

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled bolezni oslabilih oseb, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehalih otrocih.

Dobiva se v steklenicah po pol litra v Gorici pri g. lekarnarju Gironcoli. — Zunanje naročbe proti povzetju. III

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. št. 25,

(v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlinca v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

„Narodna Tiskarna“ v Gorici

ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju pripoveduje

ANDREJ KRAGELJ.

S tolmačem važnejših osebnih imen ter obsega 273 strani.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.

Vezana v platno 2 kroni, oziroma 2 kroni 20 vin.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, pri knjigotržcu Pallichu v Gorici na Travniku, pri Schwennerju v Ljubljani in Florijanu v Kranju.

Klementina Vrščaj

rojena Božič

Ivan Vrščaj

poročena.

Ljilica, dne 21. avgusta 1901.